

Dağınık Oda • Sabri Safiye

Resimleyen: Ahmet Uzun • Çocuk Kitaplar • Roman • 104 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5
 ÇOCUK DÜNYASI • ZAMAN ve MEKÂN • DUYGULAR • SAĞLIK ve SPOR
 hayal gücü • dağınıklık • düzen • oyuncak • fantastik • yönetmek • ev yaşamı • kompozisyon • sorumluluk • eşya • hamster • bilim • sinema • ödev • anılar • deney • Godzilla • T-Rex

Fantastik kurgularıyla tanınan **Sabri Safiye**'den, "düzen" ve "karmaşa" kavramlarına çocuk gözünden mizah dolu bir bakış. Eğlenceli üslubuyla soluksuz okunan macera, odasındaki dağınıklığı toplaması gereken bir çocuğun yaşadıklarını canlandırıyor. Eşyanın ruhuna, tesadüflere, karmaşanın içindeki düzene ve dengeye inananlar, sürekli bir şeyleri erteleyenler için komik bir kısa roman.

Ozan, hafta sonu tatili başladığında telaşlıydı. Pazartesi günü öğretmenine kompozisyon ödevini teslim etmesi gerekiyordu, ama ne yazacak, hiçbir fikri yoktu! Üstelik o cumartesi, arkadaşlarıyla sinemaya gitmeyi çok istiyordu. Ancak, evden çıkabilmek için, önce odasındaki korkunç dağınıklığı toplamak zorundaydı. Derken, bir anda kendini Dağınıklık Ülkesi'nde buluverdi. Hamster Zilla yardım etse de, Ozan'ın bu acayip yerden kurtulabilmesi epeyce zor görünüyordu...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Yazar, okulda haftanın son gününün psikolojisini çok güzel anlatmış. Haftanın son günü siz nasıl hissediyorsunuz?
- 2- Ozan'ın dağınık odasına benzer dağınıklıkta oda gördünüz mü? Varsa kendi odanızı nasıl tanımlarsınız? Evdeki yetişkinler odanıza ilişkin uyarı yapar mı? Bu türden uyarılara nasıl tepki verirsiniz?
- 3- Sizin için "dağınıklık" ve "düzenlilik" ne demek? Değişik alanlardan örneklerle açıklayın.
- 4- Bir odaya sahip olmak size ne ifade ediyor? Odası olmayan çocukların kendilerini nasıl hissettiklerini hayal edin.
- 5- Zilla'nın konuşmalarında kullandığı değişik sözcüklerin maceraya nasıl bir katkısı var? Sözcüklerin hangilerini biliyorsunuz?
- 6- Bazı bilim insanlarının hayvanları kendi araştırma ve deneylerinde kullanmasıyla ilgili düşünceniz ne? Hayvan hakları ve bilimsel gelişme nasıl bağdaşır?
- 7- Sizce Muri'yi satın alan bilim insanının, bütün evreni tam bir düzene sokmak, tesadüfleri tamamen ortadan kaldırmak hedefi gerçekçi mi? Bilim, evreni tam bir düzene sokabilir, tesadüfleri tamamen ortadan kaldırılabir mi?
- 8- T-Rex'in konuşmasında, "dağınıklık" ve "pasaklılık" arasındaki farkı nasıl açıklıyor? Pasaklı neye, dağınık neye denir? Pasaklı arkadaşınız ya da dağınık arkadaşınız arasında ayırım yapar mısınız? Neden?
- 9- Pergel, gönye ve cetvel gibi kırtasiyeden oluşan Düzgüncüler'in davranışlarına ne diyorsunuz? Neden üstün gelemiyorlar? Ozan onlar hakkında ne düşünüyor?
- 10- Profesör Gestalt dağınıklığı nasıl tanımlıyor? Sizce de kafa karışıklığıyla odanın dağınıklığı arasında ilişki var mı?
- 11- Büyük Bilge'nin Ozan'a sorduğu, "Peki, sen nasıl bir oda istiyorsun?" sorusu neden önemli? Siz nasıl bir oda istiyorsunuz?
- 12- Çinli büyük ustanın, "Ne mutlak siyah olabilir ne de mutlak beyaz. Her şey, birbirine temas eder ve karışır. Karmaşanın içinde düzen, düzenin içinde karmaşa vardır. Asıl mesele, dengeyi bulmak korumaktır," sözünü nasıl örneklersiniz?
- 13- Hangi davranış ve düşünceler Zilla'nın düşünme biçimini gösteriyor? Sizce Zilla akıllı mı, kurnaz mı? Akıl ve kurnazlık arasında nasıl bir fark var?

14- Herkesin odasını kendisinin toplamasının yararları neler? Acaba bir oda günlük kullanım sırasında da “düzenli” tutulabilir mi? Bunu gerçekleştirmek için nasıl bir yöntem uygulamalı? Herkes kendi deneyiminden bir öneri paylaşsın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Araştırma:** Sınıfça romanı tarayarak Zilla'nın konuşmalarında kullandığı “filhakika”, “mübalağa”, “Ofelya”, “tanjant”, “indeks” gibi değişik sözcükleri listeleyin. Öğrenciler ikişer kişilik gruplara ayrılınsın. Listedeki sözcükler gruplar arasında paylaşırılsın. Her grup kendi sözcüğünün ne anlama geldiğini ya da kim ve ne olduğunu araştırsın; varsa görselleriyle, anlamını açıklayan cümlelerle kısaca aktarsın.
- **Yarışma:** Herkes az bilindiğini tahmin ettiği 5 sözcüğü tek tek küçük kâğıtlara yazıp katlayarak sınıfta bu iş için ayrılan özel kutuya atsın. Kontrol için sözcüklerin anlamını da bir kâğıda yazarak öğretmene ya da hakem seçilen öğrenciye versin. Zilla'nın konuşmalarındaki gibi sözcükler, hayvan, uzay, sanayi, kültür, sanat, bilim gibi ilgisiz alanlardan seçilmeli. Kutudan çektiği kâğıttaki sözcüğün anlamını 20 saniye içinde söyleyebilen bir sonraki tura katılma hakkı kazansın. Bilemeyen ya da yanlış söyleyen elensin. Sona kalan 5 öğrenci “Sözcüklerin Efendisi” olarak ödüllendirilsin.
- **Yazma:** Herkes romandaki öğretmenin verdiği ödevi yapsın ve bir gününü anlatan bir hikâye yazsın. İsteyen hikâyesine desen çizsin, isteyen obje, aksesuar vb. getirsin, hikâyesini okurken ya da anlatırken gösterebilir. “Bir Gün Böyle Geçti” etkinliği fotoğraflarla belgelensin.
- **Oyun:** Romandaki T-Rex, hamster, panda başta olmak üzere nesli tükenmiş ya da ilginç hayvanların internetten resimlerini bulup büyütüp basın. Göz bölgesini gözlerinizin sığabileceği kadar oyun. Gönüllü öğrenciler bu resimlerin arkasına geçip hayvanın göz oyuklarından bakarak T-Rex, hamster, panda vb. olsun. Sesini hayal edip, o sesle yaşamını, ortamını, şikâyet ya da isteklerini anlatsın. Sınıfta aynı hayvandan birkaç tane varsa birlikte bir grup oluşturup diğer hayvan gruplarıyla doğa ve çevre konularında karşılıklı atışsınlar.
- **Canlandırma:** Herkes odasını ya da evini tarayarak Ozan'ın odasındaki gibi bir köşede atılmış, unutulmuş eski bir “şeyini” (oyuncak, giysi, kırtasiye malzemesi, biblo vb.) bulsun. Öğrenciler ikililer halinde gruplansın. Her ikili ellerindeki eskileri konuşuracak bir canlandırma hazırlasın. İki “eski” birbirilerine sahipleriyle yaşadıklarını, durumlarını, duygularını anlatsın. Bu yaratıcı canlandırma bir tiyatro formatında 3-5 dakika sürebilir.
- **Atışma:** Sınıf 2 büyük gruba ayrılınsın ve gruplar karşılıklı otursun. Bir grup, “Karışıklık iyidir, çünkü...”, diğeri de “Karışıklık kötüdür, çünkü...” ifadelerini tamamlayarak kendi görüşünü savunsun. Gruplardaki kişiler tek tek karşılıklı atışırken aynı ifadeyi tekrarlayan ya da 20 saniye içinde yanıtlayamayan, gruba eksi puan, mantıklı yanıt veren gruba 5 puan getirsin. Bütün öğrenciler tamamlandığında hangi grubun puanı yüksekse istedikleri bir müzikle grupça sevinç dansı yapsınlar.
- **Röportaj:** Yanınıza mikrofon yerine kullanılacak bir nesne alarak, sınıfça okulun deposuna ya da eski malzemelerin durduğu odaya gidin. Herkes depoda/odada atılmış eşya ve malzemelerden birini seçerek kendini onun yerine koysun. Öğrencilerden muhabir rolünü üstlenen bir de ona mikrofon uzatsın ve geçmişteki hayatıyla ilgili bir röportaj yapsın. Eşya bir tiyatrocunun tavrıyla ya da bir gözlemci yaklaşımıyla anlatabilir. Çok yaratıcı düşünülmesi gereken çalışma hep birlikte seçilen türlü eşyayla da gerçekleştirilebilir.
- **Fotoğraf:** Herkes kitabın ruhuna uygun olarak düzen ya da karmaşayı anlatan/gösteren/simgeleyen fotoğraflar çeksın. Fotoğraflar, “Karmaşada saklı düzen, düzende saklı karmaşa” başlığını taşıyan bir panoda öğrencilerin ismiyle sergilensin.